

ارتباط بین سطح یالاسمائی فیبرینوژن یا پیامد در بیماران یا تشدید حاد بیماری انسدادی مزمن ریه

دکتر محمدحسن حیم راد^۱، دکتر سیده فتحی^{۲*}، دکتر یوسف رسنی^۳، دکتر رضا دین پرست^۴

تاریخ دریافت: 1391/10/12، تاریخ پذیرش: 1391/12/22

حکایت

پیش زمینه و هدف: بیماری انسداد مزمن ریوی (COPD) به عنوان بیماری سیستمیک با التهاب مزمن در نظر گرفته می‌شود که حملات تشدید دارد.

فیبرینوزن که یک نشانگ التهاب است هدف این مطالعه ارزیابی، ارزش فیبرینوزن برای پیشگویی بامد در تشخیص COPD است.

یافته ها: از ۵۴ بیمار ۱۵ بیمار پیامد بد ۳۹ بیمار پیامد خوب داشتند میانگین فیرینتوژن پلاسمادر بیماران با پیامد خوب mg/dL $۱۵۵/۶۷ \pm ۹۶/۵۵$ و در بیماران با پیامد بد $۱۰۰/۰ \pm ۵۳/۰ \pm ۲۵۶/۴۳ mg/dL$ بود ($P = .001$).

میانگین طول مدت بستری در بیمارستان در بیماران با سطح فیبرینوژن بالای 400 mg/dL برابر با $13/7$ روز و در بیماران با سطح فیبرینوژن کمتر از 400 mg/dL برابر $5/5$ روز بود ($P < 0.001$).

نتیجه گیری: که سطح فیبرینوزن پلاسمای در زمان بستری با پیامد نامطلوب در بیماران با تشید حاد COPD ارتباط دارد و می‌تواند به عنوان نشانگر برای پیشگیری، دیسپلیزی، دیگر بیماری‌ها با تشید COPD به کار رود.

کلمات کلیدی: بیماری انسدادی مزمن، به (COPD)، فیبرینوژن، یامد، طول، مدت بسته، مرگ و میر

محله پیشکو، ارومیه، دوره بیست و چهارم، شماره دوم، سر، ۱۰۳-۹۷، اردیبهشت ۱۳۹۲

آد، س، مکاتیه: ارمیمه بلوا، ارشاد مک آرمیمه شر، د، مانه، امام خمینی، ارمیمه واحد بونگوسکو، تلف: ۰۴۴۱-۳۴۶۹۹۳۱

Email: sepideh_fathibitaraf_md@yahoo.com

این مقاله از: بایان نامه دمه دستیار، دکت رسیده فتحی سطف استخراج شده است.

(1) \text{ex} \cdot \text{h} \cdot \text{t} \cdot \text{z}

تشدید حاد COPD با افزایش التهاب ریوی همراه بوده و سبب کاهش کیفیت زندگی در این بیماران می‌شود.^(۳، ۲) عوارض سیستمیک در ارگان‌های دیگر به غیر از ریه در COPD اتفاق می‌افتد.^(۴) که این عوارض سیستمیک می‌تواند با افزایش، مارک‌های التهابی، سیستمیک همراه باشد.^(۵)

۱۰۱

بیماری انسدادی مزمن ریه (COPD)^۵ با ایجاد التهاب مداوم راههای هوایی منجر به محدودیت پیشرونده جریان هوای شود که به طور کامل برگشت پذیر نیست. COPD چهارمین علت مرگ در جهان است. GOLD^۶ پیش بینی کرده است که تا سال میلادی ۲۰۲۰، COPD به سومین علت مرگ در جهان

^۱ فرق تخصص ریه استاد پخش داخلی ریه، مرکز تحقیقات سالپید تومور، دانشگاه علوم پزشکی ارومیه

^۲ وزارت داخلي، دانشگاه علوم يزشكى، اروميه (نماینده مسئول)

^۳ دانشیار بیوشیمی، مرکز تحقیقات سلولی و مولکولی، دانشگاه علوم پزشکی ارومیه

^۴ فوق تخصص ریه استاد پار بخش ریه دانشگاه علوم پزشکی ارومیه

Chronic obstructive pulmonary disease

Global initiative obstructive pulmonary disease⁹

۲- عملکردی: اندازه گیری ^۱FEV1/FVC با اسپیرومتر MIR- SPIROLAB II - (ایتالیا) قبل و پس از استعمال دویاف سالبوتامول در زمان ممکن، رادیوگرافی سینه برای رد ذات الریه، بیماری عروق مغزی، درگیری مزمن کلیه، کبد، قلب ۳-آزمایشگاهی: جهت تعیین میزان سطح فیبرینوژن پلاسم نمونه‌ی خون حدود ۱۰۰ اسی سی از طریق وریدی در روز بستره از بیمار گرفته شد، نمونه‌ها به لوله‌های آزمایش حاوی ۳/۶ درصد ماده ضدانعقادی سیترات سدیم به مقدار نسبت ۹ ml به ml ریخته شد و جهت سانتریفوژ به آزمایشگاه ارسال گردید تا پلاسمای آن جدا شود. در نهایت سطح فیبرینوژن پلاسم را به روش شیمیایی از نمونه‌های پلاسم با استفاده از کیت فیبرینوژن (مهسا یاران- ایران) اندازه گیری نمودیم. فیبرینوژن بالای mg/dL^{۴۰۰} به عنوان سطح بالا در نظر گرفته شد.

اطلاعات مربوط به نتایج بیماران و عوارض بیماری در طی مدت بستره در بیمارستان جمع آوری شد. هر یک از موارد زیر به عنوان پیامد بد در نظر گرفته شد:

- I. مرگ در بیمارستان
- II. نیاز به انتقال به ICU
- III. نیاز به انتوباسیون و ونتیلاتسیون مکانیکی، روش تحلیل داده‌ها:

از نرم افزار SPSS (version 18.0) جهت آنالیز داده‌ها استفاده شد. اطلاعات به صورت متوسط و انحراف معیار (SD) یا میانه و محدوده (range) به تناسب بیان شد. در آنالیز تک متغیره در متغیرهای کیفی از کای- اسکوئر یا Fisher exact و در متغیرهای پیوسته از Student T test جهت آنالیز داده‌ها استفاده شد.

نتایج

در این مطالعه که بر روی ۶۰ بیمار با تشید حاد COPD صورت گرفت. به علت اثبات ابتلاء هم‌زمان به نارسایی قلبی، و یا آمبولی ریه ۶ نمونه حذف شدند و ۵۴ مورد ۳۸ مذکر و ۱۶ مونث مورد آنالیز قرار گرفت ۳۹ نفر (۷۲/۲٪) سیگاری بودند و ۱۵ نفر (۲۷/۸٪) غیر سیگاری بودند.

۱. میانگین فیبرینوژن در بیماران با پیامد خوب mg/dl $155/67 \pm 96/55$ بود در حالی که در بیماران با پیامد بد mg/dl $256/43 \pm 530/36$ می‌باشد که با آزمون آماری

اندوتلیوم عروق مکان اصلی برای تأثیرات التهابی سیستمیک بوده و می‌تواند منجر به بیماری‌های ایسکمیک قلبی شود. بنابراین شیوع حملات قلبی در بیماران COPD افزایش می‌یابد (۶). فیبرینوژن یک پروتئین محلول در پلاسما است که به عنوان کوفاکتور در فعالیت پلاکتی نقش دارد و در فرآیند انعقاد به فیبرین تبدیل می‌شود. فیبرینوژن جزء عوامل اصلی ویسکوزیته پلاسما است و یکی از ریسک فاکتورهای مستقل بیماری قلبی- عروقی است. بسیاری از مطالعات نشان داده بین سطح فیبرینوژن پلاسم و حوادث آتروواسکلروز قلبی و حملات و سکته قلبی همراهی وجود دارد. نهایتاً سطح بالای فیبرینوژن پیش‌گویی کننده خطر بالای حوادث قلبی عروقی است (۷، ۸).

هدف این مطالعه تعیین ارتباط سطح پلاسمایی فیبرینوژن با پیامد در بیماران با تشید حاد COPD است.

روش کار

اطلاعات از ۵۴ بیمارانی که با تشید حاد COPD در بخش ریه بیمارستان امام خمینی ارومیه بستره شدند، از آذر ۱۳۸۹ جمع آوری شد. تشخیص تشید حاد COPD بر اساس تغییر شدید و چرکی شدن خلط بیمار تعریف شد به طوری که نیازمند مراقبت پزشکی در بیمارستان باشد.

معیارهای خروج:

- ۱- بیماران مبتلا به آسم انعقاد عروقی منتشر - بیماران با کشت خون مثبت
- ۲- انفیلتراسیون جدید در بستره بیمارستانی
- ۳- تشخیص نارسایی قلبی یا آمبولی ریه براساس شرح D-dimer، Chest X-ray، الکتروکاردیوگرامی و حال، معاینه،

- ۴- علائمی مبنی بر وجود بیماری‌هایی که سطح فیبرینوژن خون را تغییر دهد داشتند.
- ۵- عدم همکاری در انجام اسپیرومتری صحیح روش جمع آوری داده‌ها:
- ۱- دموگرافیک: سن، جنس، سیگار کشیدن، استفاده از اکسیژن در منزل، بیماری هم‌زمان شامل درگیری نشوپلاستیک، دیابت ملینوس

^۱ Forced Expiratory volume1 FEV1: حجمی است که در ثانیه

اول بازدم با فشار به بیرون داده می‌شود

آماری t-test تفاوت آماری معنی داری بین سطح فیبرینوژن و طول مدت بستری در بیمارستان وجود دارد ($P = 0.001$). نمودار ۲ نشان می دهد بین افزایش سطح فیبرینوژن پلاسما و طول مدت بستری بیماران COPD در بیمارستان یک ارتباط مثبت وجود دارد.

۴. بین سطح فیبرینوژن پلاسما و آزمایش عملکرد تنفسی FEV1 در بیماران COPD یک ارتباط معکوس وجود دارد به طوری که با افزایش سطح فیبرینوژن پلاسما کاهش می یابد (نمودار ۲).

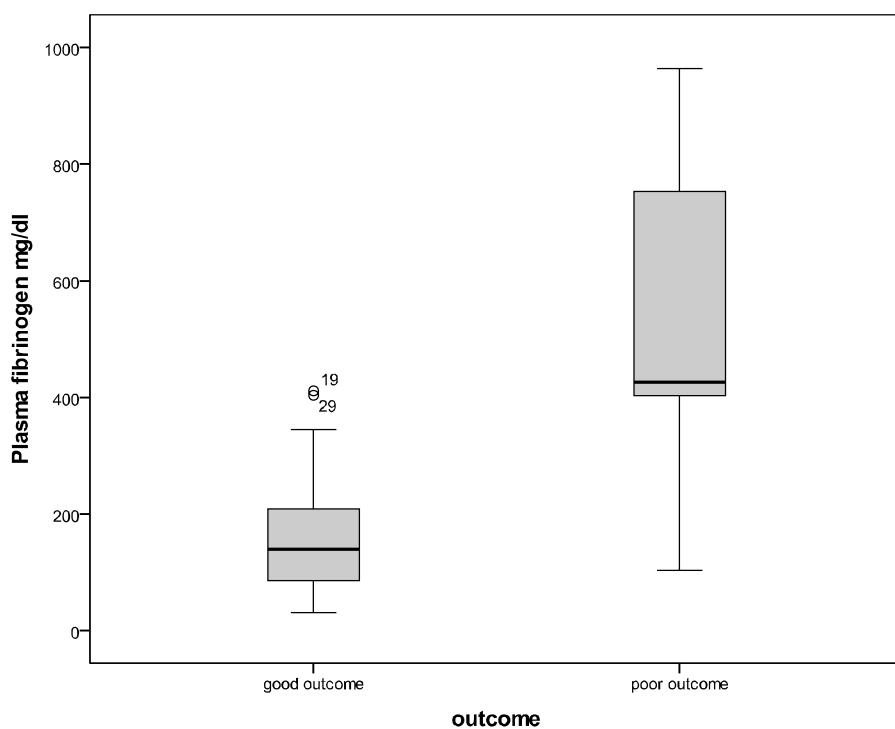
T-test با ($P = 0.001$) ارتباط معنی داری بین سطح فیبرینوژن و پیامد بیماری وجود دارد. (نمودار ۱)

۲. تفاوت آماری معنی داری بین سطح فیبرینوژن با WBC و PO₂ و PH وجود دارد ولی با FEV1 count نداشت (جدول)

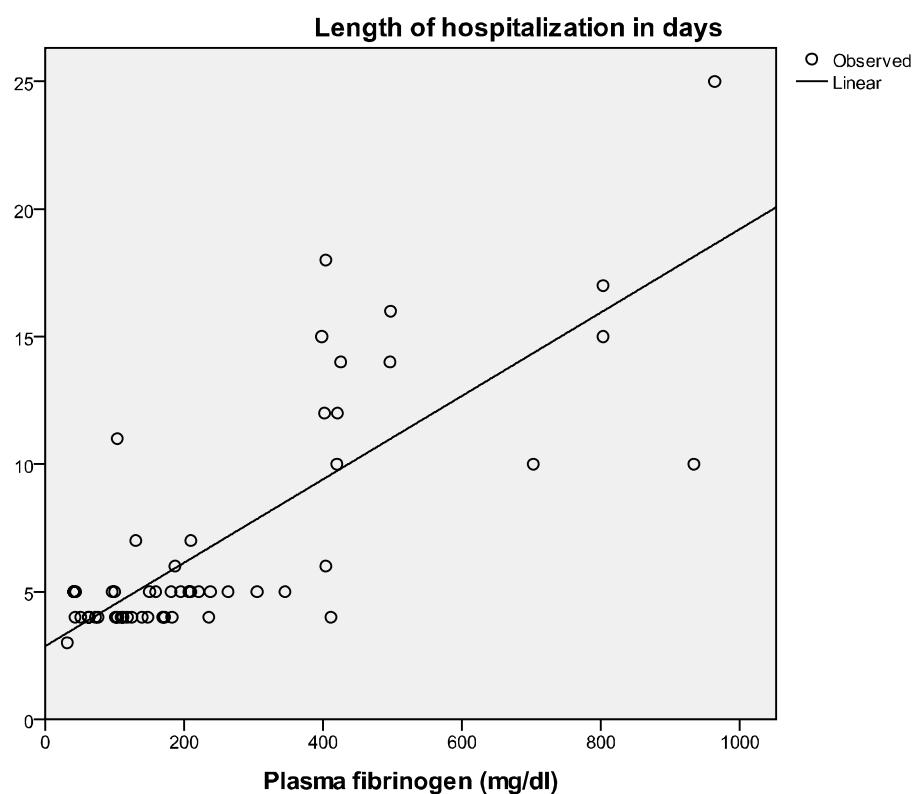
۳. میانگین طول مدت بستری در بیمارستان در ۴۰ بیمار با سطح فیبرینوژن کمتر و مساوی mg/dL ۴۰۰ برابر $5/0\pm 2/0$ روز و در ۱۴ بیمار با سطح فیبرینوژن بیشتر $13/0\pm 5/2$ روز بود. با توجه به آزمون از 40 mg/dL برابر

جدول شماره (۱): مقایسه بیماران با فیبرینوژن بالا و پایین تر

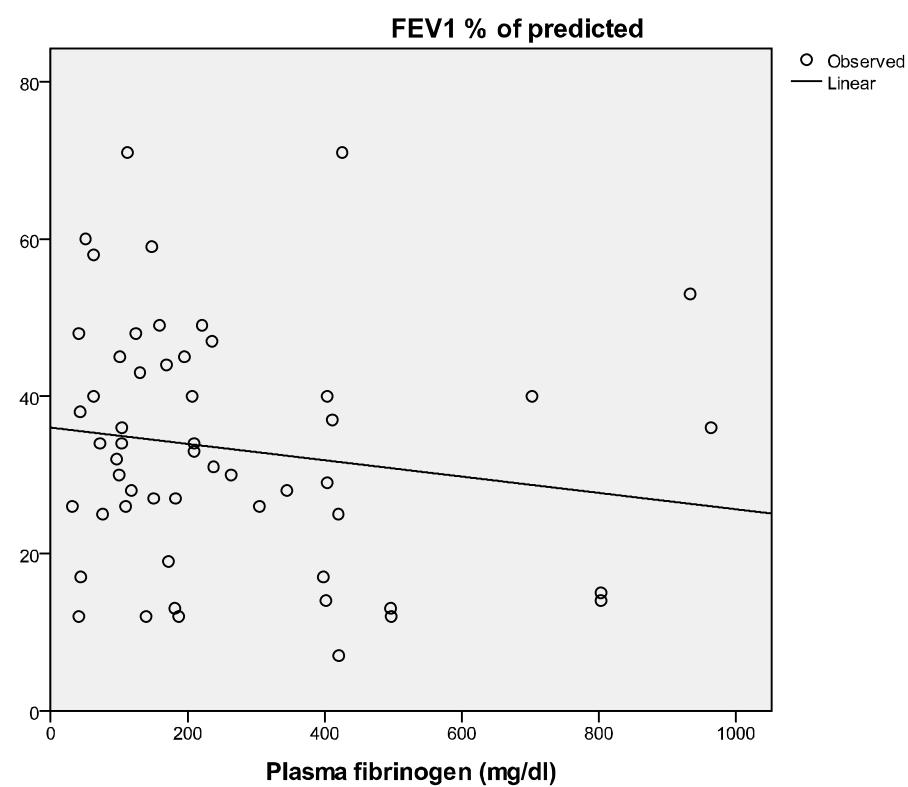
P.value	فیبرینوژن پلاسما برابر یا کمتر (T-test)	فیبرینوژن پلاسما بیشتر از ۴۰۰ میلی گرم در دسی لیتر	متغیر
.0.۳	$22/50 \pm 10/93$	$30/28 \pm 12/10$	mean FEV1% predicted
.۰۳	$70/53 \pm 15/74$	$63/80 \pm 25/4$	(mmHg) PO ₂
.۰۴	$54/95 \pm 22/72$	$41/51 \pm 10$	(mmHg) PCO ₂
.۰۱	$7/37 \pm 0/1$	$7/43 \pm 0/05$	pH
.۰۵	$9625/71 \pm 4544/78$	$8945/25 \pm 3756/55$	(number/ μl) WBC
.۰۰۱	$13/7 \pm 5/27$	$5/02 \pm 2/06$	میانگین طول مدت بستری به روز

نمودار شماره (۱): مقایسه میانگین فیبرینوژن بین بیماران با پیامد خوب و بد

نمودار شماره (۲): ضریب همبستگی سطح فیبرینوژن با طول مدت بستری بیماران COPD در بیمارستان

نمودار شماره (۳): ضریب همبستگی سطح فیبرینوژن با

بحث

معنی داری بوده است، که به نظر می رسد علت این پدیده بیشتر مرتبط با دریافت اکسیژن قبل از نمونه گیری باشد ما از نظر اخلاقی توانستیم بیماران از دریافت اکسیژن محروم کنیم بنابراین عدم ارتباط منطقی به نظر می رسد. در این مطالعه بین pH و سطح فیبرینوژن ارتباط آماری معنی داری وجود دارد که علت آن به نظر می رسد عدم تاثیر سریع دریافت اکسیژن روی سطح اسیدوز بیماران بوده است و وجود این ارتباط منطقی به نظر می رسد.

در مطالعه حاضر بین طول مدت بستری با سطح فیبرینوژن ارتباط وجود داشت در مطالعه ای بین سطح فیبرینوژن بالا با خطر بستری بیمارستانی و کاهش عملکرد ریوی ارتباط آماری معنی داری داشته است سطح فاکتورهای دیگر مانند آلفا-1-آنتریپریسین، پروتئین فاز حاد و اینترلوکین ۱ نیز علاوه بر فیبرینوژن و ارتباط آنها با بستری بیمارستانی مورد بررسی قرار گرفته است که سطح $>3 \text{ mg/L}$ پروتئین فاز حاد در بیمارانی که به مدت ۱۰ سال یا بیشتر تنبکو کرو روزانه ۱۵ گرم مصرف کرده اند افزایش ۶۰ درصد در ریسک بستری بیمارستانی همراه بوده است. مورتون دهل و همکارانش (۱۴).

در مطالعه حاضر، سطح FEV1 ارتباط معنی داری با پیامد بیماران بستری شده با تشید حاد COPD دارد. ولی از آنجایی که انجام اسپیرومتری در همه بیماران خصوصاً بیماران بدهال امکان پذیر نیست. به نظر می رسد اندازه گیری سطح فیبرینوژن پلاسمایی که مرتبط به همکاری بیمار نیست و همچنین نیاز به انتقال بیمار از بخش یا ICU به داده اسپیرومتری ندارد که خود می تواند سبب اختلال در اقدامات درمانی شود پیشگوکننده ای در دسترس تر و عملی تر از FEV1 است و می تواند مخصوصاً در بیماران بدهال ارزشمند باشد.

یافته ما با مطالعه Dal و همکاران موافقت دارد وی نشان داد که افزایش سطح فیبرینوژن با کاهش عملکرد ریهها و ریسک COPD بدون ارتباط با وضعیت مصرف سیگار است.

در مطالعه حاضر بین سطح فیبرینوژن و پیامد بد بیماری (انتوپاسیون، مرگ، بستری ICU) ارتباط آماری معنی داری وجود داشت.

نتیجه گیری

سطح پلاسمایی فیبرینوژن می تواند به عنوان یک مارکر کمک کننده در تعیین پیامد بیماری در بیمارانی که با تشید حاد COPD بستری می شوند، معرفی شود.

مطالعه حاضر مشخص می کند که سطح فیبرینوژن پلاسمایی در زمان بستری با پیامد نامطلوب در بیماران با تشید حاد COPD ارتباط دارد. در هر بیماری تعیین پیش آگهی مهم می باشد در مورد تعیین پیامد در بیماران با تشید COPD در بررسی هایی که مک کوری و همکارانش (۹) انجام دادند ۱۱ مطالعه بدست آورده اند که فقط هشت تای آنها تفسیرهای پیش آگهی را گزارش کرده بودند. از این گزارش ها ۵ مطالعه فقط در مورد بیماران بستری در ICU بود و فقط سه مطالعه در مورد مرگ و میر بیمارانی غیر انتخابی COPD با تشید حاد بود. مطالعات جدید شامل اطلاعات کمی هستند. در مطالعه ای که توسط گروئن و گن و همکارانش (۱۰) انجام شد، به این نتیجه رسیدند که استفاده طولانی مدت از کورتیکو استروئید خواکی و سطح PCO_2 بالاتر مرتبط با مرگ و میر است که همه این نتایج شامل بیماران بستری بیمارستانی و یک سال پس از ترخیص بود. آنها همچنین نشان دادند التهاب سیستمیک که به صورت افزایش فیبرینوژن باشد یک عامل خطر مستقل است.

در یک مطالعه، مرگ و میر بیمارستانی با سطح پائین تر PO_2 و سطح بالاتر PCO_2 همچنین سطح اشباع اکسیژن پایین تر و بستری طولانی تر در بیمارستان ارتباط داشت (۱۱).

در مطالعه الکساندری و همکارانش (۱۲)، سطح PO_2 پائین سطح فیبرینوژن در بیماران با تشید حاد COPD ارتباط معنی داری داشت، ولی بین سطح PCO_2 و سطح فیبرینوژن در این بیماران ارتباط معنی داری پیدا نکرده بود.

در مطالعه ای که توسط ونک و همکارانش (۱۳) انجام شد سطح PO_2 و سطح pH با سطح فیبرینوژن پلاسمایی در بیماران با تشید حاد COPD ارتباط آماری معنی داری نداشت ولی بین سطح PCO_2 با فیبرینوژن پلاسمایی ارتباط آماری معنی داری وجود داشت. پولاتلی و همکارانش (۶) نشان دادند انجام شد بین سطح PCO_2 و HCO_3 و pH با شدت بیماری ارتباط آماری معنی داری وجود نداشت ولی بین سطح PO_2 و هیپوکسی با سطح فیبرینوژن ارتباط آماری معنی داری وجود داشت. این ارتباط معنی داری نداشت.

در مطالعه حاضر سطح فیبرینوژن با PCO_2 ارتباط آماری معنی داری وجود داشت که در بعضی از مطالعات قبلی انجام شده نیز این ارتباط معنی دار بوده است.

بین PO_2 و سطح فیبرینوژن ارتباط آماری معنی داری وجود نداشت که در سه مطالعه از چهار مطالعه قبلی این ارتباط

References:

1. Global Initiative for Chronic Obstructive Lung Disease strategy for the diagnosis, management and prevention of chronic obstructive pulmonary disease: an Asia-Pacific perspective. Asia Pacific COPD Roundtable Group. *Respirology* 2005; 10(1):9-17.
2. Duvoix A, Dickens J, Haq I, Mannino D, Miller B, Tal-Singer R, et al. Blood fibrinogen as a biomarker of chronic obstructive pulmonary disease. *Thorax* 2012.
3. Vestbo J, Rennard S. Chronic obstructive pulmonary disease biomarker(s) for disease activity needed--urgently. *Am J Respir Crit Care Med* 2010; 182(7):863-4.
4. van Eeden SF, Sin DD. Chronic obstructive pulmonary disease: a chronic systemic inflammatory disease. *Respiration* 2008; 75(2):224-38.
5. Higashimoto Y, Iwata T, Okada M, Satoh H, Fukuda K, Tohda Y. Serum biomarkers as predictors of lung function decline in chronic obstructive pulmonary disease. *Respir Med* 2009;103(8): 1231-8.
6. Polatli M, Cakir A, Cildag O, Bolaman AZ, Yenisey C, Yenicerioglu Y. Microalbuminuria, von Willebrand factor and fibrinogen levels as markers of the severity in COPD exacerbation. *J Thromb Thrombolysis* 2008; 26(2):97-102.
7. Lind P, Hedblad B, Stavenow L, Janzon L, Eriksson KF, Lindgarde F. Influence of plasma fibrinogen levels on the incidence of myocardial infarction and death is modified by other inflammation-sensitive proteins: a long-term cohort study. *Arterioscler Thromb Vasc Biol* 2001; 21(3):452-8.
8. Liu Y, Berthier-Schaad Y, Fink NE, Fallin MD, Tracy RP, Klag MJ, et al. Beta-fibrinogen haplotypes and the risk for cardiovascular disease in a dialysis cohort. *Am J Kidney Dis* 2005; 46(1):78-85.
9. McCrory DC, Brown C, Gelfand SE, Bach PB. Management of acute exacerbations of COPD: a summary and appraisal of published evidence. *Chest* 2001; 119(4):1190-209.
10. Groenewegen KH, Schols AM, Wouters EF. Mortality and mortality-related factors after hospitalization for acute exacerbation of COPD. *Chest* 2003; 124(2):459-67.
11. Gunen H, Hacievliyagil SS, Kosar F, Mutlu LC, Gulbas G, Pehlivan E, et al. Factors affecting survival of hospitalised patients with COPD. *Eur Respir J* 2005; 26(2):234-41.
12. Alessandri C, Basili S, Violi F, Ferroni P, Gazzaniga PP, Cordova C, et al. Hypercoagulability state in patients with chronic obstructive pulmonary disease. *Thromb Hemost* 1994; 72(3): 343-6.
13. Wang Z, Xie m. Prothrombotic state in patients with chronic obstructive disease and treatment with Heparin. *J Exp Med* 1998; 29(4): 411-14.
14. Morten D, Borge N. Markers early Disease and prognosis in COPD. *Clin Respir J* 2009; 4: 157-67.

THE RELATION BETWEEN PLASMA FIBRINOGEN LEVEL AND DISEASE OUTCOME IN PATIENTS WITH ACUTE EXACERBATION OF CHRONIC OBSTRUCTIVE PULMONARY DISEASE

Mohammad Hossein Rahimi-Rad¹, Sepideh Fathi-Bitara², Yosef Rasm³, Reza Dinparast⁴

Received: 11 Dec, 2012; Accepted: 01 Feb, 2013

Abstract

Background & Aims: Chronic obstructive pulmonary disease (COPD) is considered as a systemic disease by chronic inflammation with exacerbation episodes. Fibrinogen is a marker of systemic inflammation. The aim of this study was to assess the relation between plasma of fibrinogen level with adverse outcome in COPD patients.

Materials & Methods: In this cohort study patients with acute exacerbation of COPD admitted to pulmonary ward were studied prospectively. They were divided into two cohort, patients with high plasma fibrinogen (>400 mg/dl) and less than 400 mg/dl on admission day venous blood. The patients were followed for duration of hospitalization and any adverse outcome (death in the hospital, transfer to ICU, intubation and mechanical ventilation). Relation of fibrinogen level with outcome evaluated.

Results : Among 54 patients, 15 had adverse outcome, and 39 good outcomes. Among these two groups, the mean plasma fibrinogen was 530 ± 256.43 mg/L and 155.67 ± 96.55 , respectively ($p=0.001$). In 14 patients plasma fibrinogen level was >400 mg/dl and in 40 patients ≤ 400 mg/dl

The rate of adverse outcome was 85.7% in 7.5% in those with higher and lower fibrinogen level (p value=0.001). The mean duration of hospitalization was 13.7 ± 5.27 vs. 5.02 ± 2.06 days in fibrinogen >400 mg/dl and ≤ 400 mg/dl group respectively (p value=0.001)

Conclusion: Plasma fibrinogen obtained at admission day may assist identification of high-risk patients with acute exacerbation of COPD.

Keywords: COPD, Fibrinogen, Outcome, Mortality, Duration of Hospitalization

Address: Department of Medicine, Urmia University of Medical Sciences, Urmia, Iran

Email: rahimirad@hotmail.com

SOURCE: URMIA MED J 2013: 24(2): 103 ISSN: 1027-3727

¹ professor of Medicine, Respiratory medicine subspecialist, Department of medicine, Solid tumor Research Center, Urmia University of medical sciences, Urmia, Iran

² Resident of Internal Medicine, Urmia University of medical sciences, Urmia, Iran

³ PHD of biochemistry, Associate professor of biochemistry, department biochemistry, Cellular and Molecular Research Center, Urmia University of medical sciences, Urmia, Iran

⁴ Assistant professor of Medicine Respiratory medicine subspecialist, Department of medicine, Urmia University of medical sciences, Urmia, Iran